

ד"ר אורי לוי

דימום מחמת החדרת התקן תוך-רחמי

סיבת הדימום הנגרם בהחדרת התקן תוך-רחמי (IUD) או עקב נוכחותו ברחם, חשובה מבחינה הלכתית. ברור לי שהדם השותת כתוצאה מהחדרת ההתקן הוא דם פציעה, "מכה" בלשון ההלכה. כשרופא מחדיר התקן, הרי הוא יודע, שנגרם דימום כתוצאה מחיכוך הזונדה עם רירית צואר הרחם ורירית הרחם, או מחיכוך הצינורית נושאת ההתקן או ההתקן עצמו (שרוחבם פחות מ"מ 5- מ"מ) עם רירית צואר הרחם. ועל פחות מכך כתב הרמב"ם בהלכות איסורי ביאה ד, כב:

"... ונאמנת אישה לומר, מכה יש לי בתוך המקור שממנה הדם יוצא; ותהיה מותרת לבעלה, ואף על פי שדם יוצא מן המקור בשעת תשמיש."

חכמים האמינו להעיד על מכה במקור, למרות שיתכן שתחושתה נובעת מ"מכה" בשלפוחית השתן הסמוכה לרחם. ומקל וחומר שצריך להאמין לרופא בנדון דידן.

שונה סיבת הדימומים של אשה מיניקה ש"דמיה מסולקין" הנושאת התקן. אולם גם שם הסיבה היא "מכה" שגורם ההתקן. וכן גם לגבי דימומים בין וסתיים אצל אשה שיש לה וסת סדיר.

נזכור כי דעת הרמב"ם הלכות איסורי ביאה ח, יב (יד) היא שדם מכה טהור אפילו "בשעת וסתה - שהווסתות מדבריהם", קל וחומר שלא בשעת וסתה.

הסבר מוסמך לסיבת הדימום הנגרם על ידי התקן ניתן למצוא במכתבו של פרופסור John Guillebaud, איש נעלה ורופא מעולה. לפרופ' גילבוד נסיון רפואי רב וכיום הוא פרופסור בפקולטה לתכנון משפחה ובריאות הילודה של הקולג' המלכותי למילדים וגניקולוגים באנגליה. הוא גם מנהל, הרפואי של המרכז ע"ש Margaret Pyke לחקר והדרכה בתכנון משפחה, בלונדון, וכתב ספרים חשובים בנושא. אני רואה עצמי כתלמידו, ונמצא אתו בקשר זה שנים. לדידי הוא אחד הרופאים הגדולים בשטח תכנון משפחה.

אני תקוה שהמידע הכלול כאן יסייע למורי ההוראה לפסוק בנושא חשוב זה לרווחת הזוגות הזקוקים להתקן תוך-רחמי.

לדעתי התקן תוך-רחמי הוא אמצעי מצוין בהטוח יותר מהגלולה הן מבחינת הסכונים לבריאות המשתמשת¹ והן מבחינת מניעת ההריון.

מקור: אסיא סג-סד, עמ' 138-143, 1998

1. See "Statement on Hormonal Contraceptives and Breast Cancer," Thursday, 20 June 1996, Faculty of Family Planning and Reproductive Health Care of the Royal College of Obstetricians and Gynaecologists, U.K.